ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **VITACREDIT s.r.o.**, se sídlem Selské nám. 9/43, Olomouc – Chválkovice, zastoupeného JUDr. Tomášem Vymazalem, advokátem se sídlem Wellnerova 1322/3C, Olomouc, proti žalované: **Česká obchodní inspekce**, se sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 5. 2015, čj. ČOI 57225/15/O100/2000/14/15/Ad/Št, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 3. 2016, čj. 10 A 108/2015 – 34,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 27. 5. 2014, čj. ČOI 58036/14/2000/P0351/SÚ/Ha (dále též „prvostupňové rozhodnutí"), Česká obchodní inspekce, inspektorát Jihočeský a Vysočina (dále „prvostupňový orgán") uznala žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále „zákon o spotřebitelském úvěru"), kterého se dopustil tím, že podle kontrolního protokolu ze dne 13. 11. 2013 nabízel na internetových stránkách www.bezvahypoteka.cz provozovaných společností Netinvest s. r. o. (dále „společnost Netinvest") dne 22. 10. 2013 reklamou spotřebitelský úvěr Americká hypotéka (varianta A

a B) a úvěr ručený nemovitostí PLUS, aniž by reklama obsahovala jasným, výstižným a zřetelným způsobem reprezentativní příklad úvěru s povinnými informacemi dle přílohy č. 1 k tomuto zákonu (roční procentní sazba nákladů – RPSN, výše jednotlivých splátek a celková částka splatná spotřebitelem), ačkoliv podle Smlouvy o spolupráci ze dne 10. 9. 2010 (konkrétně podle části I. Podmínky spolupráce, Obchodní podmínky, část A) Obecná ustanovení, bod 4. a část B) Práva a povinnosti smluvních stran, bod 2., žalobce nesl smluvní odpovědnost za obsah reklamy. Prvostupňový orgán uložil žalobci za správní delikt pokutu ve výši 20 000 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení.

[2] Rozhodnutím ze dne 4. 7. 2014, čj. ČOI 67823/14/O100/2000/14/Ad/Št, Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát (dále „žalovaný“) zamítla odvolání proti shora uvedenému prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdila. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2014 podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Krajský soud žalobě vyhověl a zrušil toto rozhodnutí rozsudkem ze dne 4. 5. 2015, čj. 10 A 101/2014 – 24. Důvodem zrušení bylo, že se žalovaný nevypořádal s odvolací námitkou žalobce, podle níž otisk webových stránek založený ve správním spise není snímkem obrazovky vyhotoveným pomocí funkce *printscreen*, nýbrž jejich výtiskem, při kterém dochází k deformaci obsahu a především k nepřesnému zobrazení implementovaných prvků. Ostatní žalobní námitky neshledal krajský soud důvodnými.

[3] Rozhodnutím ze dne 20. 5. 2015, čj. ČOI 57225/15/O100/2000/14/15/Ad/Št, žalovaný znovu zamítl odvolání žalobce proti shora uvedenému prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdil.

II.

[4] Proti naposledy uvedenému rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2015 podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Krajský soud žalobu zamítl. Setrval na závěrech prezentovaných již v rozsudku ze dne 4. 5. 2015, čj. 10 A 101/2014 – 24. Odpovědnost za správní delikt podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru nese věřitel nebo zprostředkovatel úvěru. Této odpovědnosti se nelze zprostit soukromoprávním smluvním ujednáním mezi věřitelem (zprostředkovatelem) a třetí stranou, na jehož základě třetí strana (v nyní posuzované věci společnost Netinvest) zprostředkovává reklamu na úvěrové produkty nabízené věřitelem (zprostředkovatelem) a přebírá odpovědnost za údaje umisťované na webové stránky. Je tomu tak proto, že odpovědnost za správní delikt je odpovědností veřejnoprávní, na kterou nemá soukromoprávní ujednání vliv. Správní orgány proto nebyly povinny blíže zkoumat obsah těchto ujednání; zmiňovaly jej pouze s ohledem na možnost žalobce domáhat se případné náhrady škody z titulu porušení smluvních povinností.

[5] Společnost Netinvest se z titulu Smlouvy o spolupráci ze dne 10. 9. 2010 nestala zprostředkovatelem úvěru. Společnost Netinvest se zavázala toliko umožnit žalobci na internetových stránkách, které provozuje, umístit reklamu na jím poskytované spotřebitelské úvěry; tento závazek nenaplňuje podstatné náležitosti smlouvy o zprostředkování podle § 642 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku ve znění účinném ke dni uzavření smlouvy. Má-li žalobce za to, že společnost Netinvest porušila své závazky ze Smlouvy o spolupráci, může se domáhat náhrady škody vůči této společnosti v občanskoprávním řízení.

[6] Krajský soud dále poznamenal, že neuvedením důležitých údajů u reklamy na spotřebitelské úvěry se reklama zpravidla stává nekalou obchodní praktikou; její zpracovatel se tudíž může stát odpovědným za správní delikt podle § 8a odst. 3 zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy (dále „zákon o regulaci reklamy“).

[7] Žalobce se nemohl odpovědnosti zbavit ani poukazem na prvky, které zpřístupnil společnosti Netinvest za účelem jejich umístění na webové stránky. Žalovaný nebyl povinen vypořádat se s žalobními body, které žalobce uvedl v předcházejícím soudním řízení, nýbrž s uplatněnými odvolacími námitkami. Žalobní námitky vypořádal soud a jeho právní názor byl pro žalovaného závazný. Žalovaný se v novém rozhodnutí dostatečně vypořádal také s námitkou, že otisk webových stránek založený ve správním spise přesně neodpovídal obsahu webových stránek, neboť se nejednalo o snímek obrazovky, nýbrž o vytištěný obsah stránek s odlišným formátováním. Změna formátování neměla na obsah webových stránek vliv a vytištění webových stránek je podle Nejvyššího správního soudu přípustným způsobem zachycení jejich obsahu pro použití ve správním řízení. Žalobce měl možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, jak plyne ze sdělení prvostupňového orgánu ze dne 17. 3. 2014 o zahájení správního řízení.

III.

[8] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítl, že předmětem smlouvy o spolupráci byl jeho závazek poskytnout společnosti Netinvest reklamní prvky, které se tato společnost zavázala umístit na své webové stránky, přičemž její provize se odvíjela od počtu vyplněných žádostí o spotřebitelský úvěr. Stěžovatel neurčil konkrétní podobu webových stránek ani to, jaká konkrétní tvrzení se mají na stránkách vyskytovat. Poskytl pouze jednotlivé reklamní prvky, jak je zřejmé z programu aff.vitacredit.cz, do něhož umožnil správním orgánům přístup. Výslednou reklamu vytvářela společnost Netinvest; byla tedy zadavatelem reklamy a bylo na ní, aby postupovala v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Mezi postihem stěžovatele za správní delikt a obsahem webových stránek tedy chybí příčinná souvislost.

[9] Stěžovatel souhlasí s krajským soudem, že smluvním ujednáním nelze eliminovat veřejnoprávní odpovědnost. Nelze však připustit, aby věřitel či zprostředkovatel úvěru byl odpovědný za jakoukoliv nabídku jeho produktů ze strany třetích osob, neboť § 4 zákona o spotřebitelském úvěru předpokládá aktivní nabízení úvěru věřitelem (zprostředkovatelem). Jednání stěžovatele nespočívalo v nabízení úvěrů na webové stránce, neboť tuto stránku neprovozoval a neměl možnost ovlivnit její obsah. Nemohl tudíž být za její obsah odpovědný.

[10] Podle stěžovatele není rozhodné, zda smlouva o spolupráci naplňovala znaky zprostředkovatelské smlouvy, neboť smlouva mezi věřitelem a zprostředkovatelem může mít i formu smlouvy mandátní, komisní, o obchodním zastoupení či smlouvy nepojmenované; rozhodné je, aby splňovala podmínky uvedené v § 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru. Účelem uzavření smlouvy o spolupráci byla podpora kampaní stěžovatele; společnosti Netinvest náležela provize za každou úplně vyplněnou žádost, za zrealizovaný obchod, případně i speciální objemová provize. Ze smlouvy vyplývá, že společnost Netinvest má prostřednictvím svých webových stránek nabízet úvěry

poskytované stěžovatelem a vyvíjet činnost k tomu, aby stěžovateli zajistila klienty, s nimiž by stěžovatel sjednal smlouvu o spotřebitelském úvěru. Za tím účelem stěžovatel umožnil společnosti Netinvest použít určité prvky, zejména logo a vyplňovací formulář pro zájemce o úvěr. Závazek společnosti Netinvest tedy odpovídal závazku zprostředkovatele podle § 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru.

[11] Tvrzení krajského soudu, že zpracovatel reklamy, který neuvede důležité údaje u spotřebitelských úvěrů, spáchá správní delikt podle § 8a odst. 3 písm. d) zákona o regulaci reklamy, je nepřezkoumatelné. Krajský soud se totiž nevypořádal s námitkou, že stěžovatel není zadavatelem, zpracovatelem ani šiřitelem reklamy v podobě stránek www.bezvahypoteka.cz, neboť takovou reklamu si neobjednal, nezpracoval ani nešířil. K závěru o odpovědnosti stěžovatele nepostačí, že poskytuje spotřebitelské úvěry; rozhodné je, zda tyto úvěry nabízí předmětnou reklamou. Stěžovateli dále není zřejmé, zda jeho odpovědnost vyplývá ze smlouvy nebo ze zákona.

[12] Rozhodnutí prvostupňového orgánu je nesrozumitelné a jeho výrok je v rozporu s odůvodněním, neboť na jednu stranu dovozuje odpovědnost stěžovatele za správní delikt ze smlouvy o spolupráci, na druhou stranu uvádí, že smluvní ujednání nemá na odpovědnost stěžovatele vliv. Obdobně uvažoval i žalovaný a krajský soud. Smluvní ustanovení uvedená ve výroku prvostupňového rozhodnutí nadto žádnou odpovědnost stěžovatele nezakládají, neboť jejich obsahem je povinnost společnosti Netinvest umístit na své stránky stěžovatelem poskytnuté reklamní prvky, a dále nezměnitelnost těchto prvků.

[13] Správní orgány nezkoumaly, jaké reklamní prvky na webových stránkách pocházely od stěžovatele, a jaké tam umístila společnost Netinvest z vlastní iniciativy. Správní orgány dále neuvedly, že by reklama obsahovala údaje o nákladech, ačkoli § 4 zákona o spotřebitelském úvěru se vztahuje pouze na reklamy, které tyto údaje obsahují.

IV.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na obsah spisového materiálu a uvedl, že krajský soud i správní orgány se s námitkami stěžovatele dostatečně vypořádaly. Námitku zadání reklamy podle zákona o regulaci reklamy stěžovatel neuplatnil ve správním řízení. Krajský soud vysvětlil, že sankce může být uložena komukoliv, kdo zadal reklamu, je-li zároveň věřitelem nebo zprostředkovatelem úvěru. Stěžovatel jednal jako zadavatel reklamy podle § 1 odst. 2 zákona o regulaci reklamy, neboť třetí osobě poskytl informace o úvěrech nabízených na www.bezvahypoteka.cz. Ve spodní části webových stránek bylo uvedeno, že jejich provozovatelem byla společnost Netinvest ve spolupráci se stěžovatelem. Stěžovatel tedy byl osobou nabízející spotřebitelské úvěry podle § 3 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru. Žalovaný v rozhodnutí neuvádí, že došlo k pochybení třetí osoby. Rozhodnutí správních orgánů jsou srozumitelná. Prvostupňový orgán sice ve výroku uvedl smluvní ustanovení, z nichž je patrná odpovědnost stěžovatele za správní delikt, tuto odpovědnost však dovodil především ze zákona. Stěžovatel se opakovaně bránil tím, že podle smlouvy odpovídá za obsah webových stránek společnost Netinvest, to jej však nezbavuje zákonné odpovědnosti za správní delikt. Z oznámení o zahájení kontroly je zřetelné, že reklama na stránkách www.bezvahypoteka.cz obsahuje výraz „úroková sazba“, což je údaj o nákladech spotřebitelského úvěru. Na stěžovatele se proto vztahuje informační povinnost podle § 4 zákona o spotřebitelském úvěru. Prvostupňový orgán

umožnil stěžovateli vyjádřit se k podkladům rozhodnutí v oznámení o zahájení správního řízení ze dne 17. 3. 2014. Ve výroku prvostupňového rozhodnutí je skutek stěžovatele jednoznačně popsán tak, aby se vyloučila jeho záměna s jiným skutkem; výrok není v rozporu s odůvodněním. Na zákonnost rozhodnutí nemělo vliv, že prvostupňový orgán nevyhotovil protokol o provedení důkazu listinou, neboť stěžovatele seznámil s předmětnými webovými stránkami v oznámení o zahájení kontroly a umožnil mu, aby se k nim vyjádřil.

V.

[15] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Jelikož stěžovatel napadá rozsudek městského soudu také pro jeho nepřezkoumatelnost, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve touto námitkou, protože by bylo předčasné, aby se zabýval právním posouzením věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[18] Stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost v tom, že již rozhodnutí o uložení pokuty sice vyvozuje jeho odpovědnost ze smlouvy o spolupráci uzavřené se společností Netinvest, avšak současně tvrdí, že smluvní ujednání nemá vliv na jeho veřejnoprávní odpovědnost. Obdobnou skutečnost vytýkal rovněž rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod, pro který by měl být rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Přezkoumatelná jsou rovněž předchozí rozhodnutí správních orgánů. Je z nich zřejmé, jaký skutkový stav byl rozhodný, jak správní orgány a soud uvážily o podstatných skutečnostech a jak tyto skutečnosti hodnotily. Z formulace kasačních námitek je zřejmé, že ani stěžovatel se nedomnívá, že by rozsudek krajského soudu trpěl nedostatkem důvodů. Jejich skutečným obsahem je nesouhlas se způsobem vypořádání žalobních námitek, nikoliv tvrzení, že by se s nimi soud nevypořádal. Tvrzený rozpor týkající se poukazu na smlouvu o spolupráci a její hodnocení je polemikou o důvodech a zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí a rozsudku krajského soudu, nikoli o přezkoumatelnosti.

[19] Tvrzení o protichůdnosti argumentace týkající se smlouvy o spolupráci neobstojí. Nejenže nezpůsobuje nepřezkoumatelnost, ale nelze mu přisvědčit ani věcně. Výroková část rozhodnutí o uložení pokuty obsahuje vedle označení relevantních ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru rovněž poukaz na konkrétní ustanovení smlouvy o spolupráci, ze kterých podle správního orgánu I. stupně vyplývá, že odpovědným za správní delikt je právě stěžovatel. Odkaz na uvedenou smlouvu proto nelze hodnotit v protikladu k názoru o nepřenositelnosti odpovědnosti za správní delikt soukromoprávním ujednáním. Bylo třeba posoudit, zda poukaz na uvedená ustanovení smlouvy podporuje názor, že odpovědným za delikt je právě stěžovatel. To správní orgány a soud učinily.

[20] Právní úprava v zákoně o spotřebitelském úvěru je použitelná i na poskytování tzv. americké hypotéky, tedy úvěrového produktu, u kterého je pohledávka věřitele

zajištěna zástavou na nemovitosti, ale úvěr není účelově vázán na investici do nemovitosti. Z ustanovení § 2 písm. a) zákona, který obsahuje negativní vymezení působnosti zákona, to lze bezpečně dovodit argumentem *a contrario*. Účel úvěru nebyl omezen, naopak, deklarovanou výhodou nabízené americké hypotéky bylo, že *„jde o úvěr neúčelový, který lze použít na cokoli“*, jak vyplývá z výpisu obsahu internetových stránek www. bezvahypotéka.cz, založeného ve správním spisu.

[21] Zákon o spotřebitelském úvěru zapracovává příslušné předpisy Evropské unie (§ 1), tedy především směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS. Ta v čl. 2 odst. 2 písm. a) stanoví, že se nevztahuje na úvěrové smlouvy, které jsou zajištěny hypotékou nebo jiným srovnatelným zajištěním běžně používaným v členském státě na nemovitý majetek nebo které jsou zajištěny právem souvisejícím s nemovitým majetkem. Obdobně bod 14 preambule směrnice zdůrazňuje, že by měly být z působnosti této směrnice vyňaty úvěrové smlouvy týkající se poskytnutí úvěru zajištěného nemovitostí. Současně se však v bodě 10 preambule uvádí, že definice obsažené ve směrnici určují rozsah harmonizace a že směrnicí by však nemělo být dotčeno uplatňování ustanovení této směrnice členskými státy v oblastech, které nespadají do oblasti její působnosti, je-li to v souladu s právem Společenství. Členské státy tak mohou zachovat nebo zavést vnitrostátní právní předpisy, které odpovídají směrnici nebo některým jejím ustanovením i pro úvěrové smlouvy mimo obsah její působnosti. Podle rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. 7. 2012, *SC Volksbank Romania SA*, C-602/10), *„čl. 22 odst. 1 směrnice* (*pozn. NSS*: který zakazuje členským státům zachovávat a zavádět ustanovení odchylná od harmonizovaných ustanovení směrnice) *musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, zahrnulo do své věcné působnosti takové úvěrové smlouvy, jejichž předmětem je poskytnutí úvěru zajištěného nemovitostí, i když jsou takové smlouvy výslovně vyloučeny z věcné působnosti uvedené směrnice na základě čl. 2 odst. 2 písm. a) této směrnice.“* To zákonodárce učinil. Vyloučil působnost zákona o spotřebitelském úvěru u úvěrů zajištěných zástavním právem k nemovitosti a poskytnutých pro účely bydlení, nikoli u zajištěných úvěrů, jejichž účel není takto omezen.

[22] Pokuta byla uložena stěžovateli coby věřiteli úvěru nabízeného reklamou, nikoli případnému zprostředkovateli úvěru. Účastníkem správního ani následného soudního řízení nebyla společnost Netinvest, této společnosti nebyla ukládána sankce za porušení zákona o spotřebitelském úvěru. Stěžovatel staví svoji obranu na přesvědčení, že vzhledem ke skutkovým okolnostem nebyla bezpečně zjištěna jeho odpovědnost za správní delikt. Neuzavírá však kategoricky, že odpovědnou namísto něj musí být společnost Netinvest jako zprostředkovatel úvěru. Úvahy, zda uvedené společnosti svědčilo právní postavení zprostředkovatele dle § 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru, by měly případně místo, pokud by nebyla shledána odpovědnost stěžovatele za předmětný správní delikt, nebo by nebylo možné porušení právní povinnosti přičítat stěžovateli.

[23] Stěžovatel zdůrazňoval, že reklamu v této podobě neobjednal, nevytvořil, ani ji nešíří, pouze poskytl několik dílčích reklamních prvků (logo, odpovědní formulář). Za podobu stránek podle jeho názoru odpovídá jeho smluvní partner – společnost, která stránky vytvořila a provozuje na základě smlouvy o spolupráci se stěžovatelem, podle které

se zavázala zajistit stěžovateli klienty, se kterými by uzavřel smlouvu o spotřebitelském úvěru; za tuto činnost náleží společnosti Netinvest provize závislá primárně na počtu vyplněných formulářů a na počtu skutečně uzavřených úvěrových smluv.

[24] Podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru se věřitel nebo zprostředkovatel dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 4 tohoto zákona.

[25] Podle § 4 platí, že jestliže je nabízen spotřebitelský úvěr nebo jeho zprostředkování reklamou, jejíž součástí je jakýkoliv údaj o jeho nákladech, musí reklama obsahovat jasným, výstižným a zřetelným způsobem formou reprezentativního příkladu informace uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu. Příloha č. 1 pak upřesňuje, že nabídka takového spotřebitelského úvěru musí obsahovat jasným, výstižným a zřetelným způsobem formou reprezentativního příkladu roční procentní sazbu nákladů, výpůjční úrokovou sazbu, a to spolu s údaji o veškerých poplatcích, které jsou součástí celkových nákladů spotřebitelského úvěru pro spotřebitele, celkovou výši spotřebitelského úvěru, výši jednotlivých splátek a celkovou částku splatnou spotřebitelem, dobu trvání spotřebitelského úvěru, v případě spotřebitelského úvěru ve formě odložené platby za konkrétní zboží nebo službu jejich cenu a výši případné zálohy a informaci o povinnosti uzavřít smlouvu o doplňkové službě související se spotřebitelským úvěrem, zejména pojištění, je-li uzavření takové smlouvy podmínkou pro získání spotřebitelského úvěru.

[26] Ve věci nebylo sporu, že spotřebitelský úvěr Americká hypotéka nabízený reklamou prostřednictvím specifikovaných webových stránek dne 22. 10. 2013 neobsahoval informace požadované právním předpisem. Argumentace stěžovatele míří výhradně k tomu, zda je dána právě jeho odpovědnost za správní delikt, či zda připadá v úvahu odpovědnost jiného subjektu. Rovněž lze uzavřít, že informací o výši úrokové sazby byla sdělována informace o nákladech nabízeného úvěru.

[27] Je to věřitel, komu zákon o spotřebitelském úvěru ukládá v porovnání se zprostředkovatelem „primární“ povinnosti. Podle § 9 odst. 1 je věřitel povinen před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných od spotřebitele. Zákon pak upravuje vzájemná práva smluvních stran věřitele a spotřebitele vyplývající z úvěrové smlouvy, zejm. právo odstoupit od smlouvy o spotřebitelském úvěru (§ 11), právo vypovědět spotřebitelský úvěr (§ 12) či podmínky pro předčasné splacení spotřebitelského úvěru (§ 15).

[28] Povinnosti zprostředkovatele se z povahy věci koncentrují do fáze nabízení a zprostředkování úvěru, tedy před uzavřením úvěrové smlouvy. Do této fáze náleží i nabízení úvěru či jeho zprostředkování reklamou. Zákon o spotřebitelském úvěru rovněž obsahuje ustanovení týkající se případné smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru uzavírané mezi spotřebitelem a zprostředkovatelem (§ 17a, § 17b).

[29] Tomu koresponduje úprava odpovědnosti za správní delikty uvedená v § 20 zákona. Zprostředkovateli jsou vyhrazeny správní delikty za porušení ustanovení zákona ukládající povinnosti přímo zprostředkovatelům (§ 17, § 17a). Jistou výjimkou je skutková podstata

správního deliktu dle § 20 odst. 3 písm. a) zákona, který předpokládá zprostředkovatelovo porušení § 5 odst. 6. Podle tohoto ustanovení je zprostředkovatel povinen v případě nabízení nebo sjednávání úvěru poskytnout spotřebiteli informace a náležité vysvětlení v rozsahu uvedeném v příloze 2 zákona stejně, jako je tomu povinen věřitel. Tím však nejsou dotčeny povinnosti věřitele, a splnil-li některou ze specifikovaných povinností zprostředkovatel, má se za to, že ji splnil i věřitel.

[30] Nesplnění povinnosti uvedené v § 4 je skutkovou podstatou správního deliktu dle § 20 odst. 1 písm. a), jehož se může dopustit věřitel nebo zprostředkovatel. Z žádného ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru nelze dovodit, že by odpovědnost věřitele za správní delikt automaticky vylučovala odpovědnost zprostředkovatele v téže věci a naopak. Spojka „nebo" zde není spojkou vylučující, neznamená, že odpovědnost může v konkrétním skutkovém případě svědčit buď věřiteli nebo zprostředkovateli. Ze systematiky § 20 zřetelně vyplývá, že první odstavec vymezuje správní delikty, jichž se může dopustit věřitel i zprostředkovatel, druhý odstavec je vyhrazen deliktům věřitele, třetí deliktům zprostředkovatele a čtvrtý právnické nebo fyzické osobě, která je oprávněna zpracovávat údaje o spotřebitelích za účelem posuzování jejich úvěruschopnosti.

[31] Nelze mít pochyb, že zákon o spotřebitelském úvěru (§ 4) vyžaduje při nabízení úvěru či jeho zprostředkování reklamou uvedení informací z přílohy 1 zákona, pokud je součástí reklamy jakýkoli údaj o nákladech nabízeného úvěru. Zřetelná je zde vazba způsobu nabídky (reklamou) s požadavkem na obsah poskytovaných informací. Spojení *„jestliže je nabízen spotřebitelský úvěr nebo jeho zprostředkování reklamou"* však výslovně nic nevypovídá, kdo má povinnost opatřit reklamu požadovanými informacemi, podstatné je, že tomu tak musí být.

[32] Stěžovatel zdůrazňoval jistý *„reklamněprávní"* aspekt věci, opakovaně zdůrazňoval, že nemůže být odpovědný za něco, co nezadal společnosti Netinvest. Není správný výchozí předpoklad, že stěžovatel není deliktně odpovědným jenom proto, že hypoteční úvěr, který jako věřitel poskytuje, byl nabízen na internetových stránkách provozovaných jiným subjektem. Zákon o spotřebitelském úvěru pochopitelně neobsahuje jen pro účely splnění povinnosti uvedené v § 4 v souvislosti s nabízením úvěru či zprostředkování reklamou vlastní kategorizaci subjektů v procesu zadání, tvorby a následného šíření reklamy, jak činí zákon o regulaci reklamy, vymezením zadavatele, zpracovatele a šiřitele reklamy (§ 1). Pro závěr, že se stěžovatel dopustil jako věřitel správního deliktu dle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru je podstatné, zda splnil povinnost podle § 4 a zda je mu protiprávní stav – nabízení úvěru či zprostředkování bez informací uvedených v příloze 1 zákona přičitatelný. V situaci obdobné projednávané věci bude zpravidla splněna podmínka přičitatelnosti věřiteli úvěru. Vyplývá to i ze shora vymezeného rozložení povinností daných zákonem o spotřebitelském úvěru. Je to věřitel, kdo je smluvní stranou smlouvy o spotřebitelském úvěru, kdo nese všechna rizika spojená s jeho poskytnutím, zajištěním a splácením. Věřitel primárně stanovuje podmínky, za nichž je ochoten úvěr poskytnout. U případné odpovědnosti zprostředkovatele úvěru za správní delikt by hrálo roli, jakým konkrétním způsobem se zprostředkovatel podílel na následném uzavření úvěrové smlouvy a zda v důsledku právě jeho jednání nedošlo k poskytnutí informací uvedených v příloze 1. Nepochybně odlišně bude třeba hodnotit případy, kdy je činnost zprostředkovatele omezena na relativně pasivní umístění informací

o spotřebitelském úvěru na internetu s umístěním odkazu na stránky věřitele. Tehdy lze obtížněji hovořit o vlastním vkladu zprostředkovatele směrem k přesvědčení dlužníka uzavřít úvěrovou smlouvu, na rozdíl od případů aktivní (případně osobní) interakce s budoucím dlužníkem směrem k případnému uzavření úvěrové smlouvy. Podstatnou roli zde může hrát i důvěryhodnost a pověst zprostředkovatele na trhu nabízení úvěrových produktů v porovnání s obdobnými charakteristikami věřitele.

[33] Podmínka přičitatelnosti odpovědnosti za správní delikt byla u stěžovatele v souzené věci nepochybně splněna. Stěžovatel se obecně zamýšlel nad tím, zda může zabránit, aby jiný subjekt bez jeho vědomí nenabízel úvěrový produkt v rozporu se zákonem. O takový případ však nyní nešlo. Z informací na webových stránkách bylo nepochybné, že je nabízen úvěr, který poskytuje stěžovatel (zmínky o možnosti sjednat úvěr z pohodlí domova, o tom, že je nabízen úvěr na vysoké částky právě od stěžovatele, poukaz na varianty amerických hypoték stěžovatele v jednom z nadpisů, grafické ikony obsahující obchodní jméno stěžovatele na stránkách včetně odkazu na kontaktní adresu, jakož i informace, že provozovatelem stránek je firma Netinvest s. r. o. ve spolupráci se stěžovatelem – poskytovatelem americké hypotéky).

[34] O tom, že je nesplnění povinnosti dle § 4 zákona o spotřebitelském úvěru přičitatelné stěžovateli, jednoznačně svědčí smlouva o spolupráci ze dne 10. 9. 2010 uzavřená mezi stěžovatelem jako provozovatelem a společností Netinvest jako partnerem. Je to tak, přestože stěžovatel argumentuje smlouvou opačně a snaží se přesvědčit soud, že nemohl ovlivnit pochybení související s neumístěním požadovaných informací na webové stránky. Dle čl. I. písm. A) bod 4 smlouvy se společnost Netinvest zavázala umístit na své webové stránky reklamní prvky poskytnuté stěžovatelem za účelem podpory kampaní stěžovatele. Za to jí náležela ve smlouvě a v dodatcích specifikovaná provize. Smluvní strany si ujednaly, že poskytnuté reklamní prvky mohou být používány pouze v nezměněné formě a změna je možná pouze na základě dohody se stěžovatelem (čl. I. písm. B) bod 2). Smlouvu je třeba interpretovat jako celek tak, že upravuje vzájemná práva a povinnosti smluvních stran v souvislosti s nabízením produktů stěžovatele na internetu (též) prostřednictvím webových stránek společnosti Netinvest. Uvedené společnosti bylo výslovně smlouvou zakázáno měnit poskytnuté reklamní prvky o své vůli. Ani stěžovatel netvrdil, že by vedle informace o nákladech úvěru poskytl v rámci reklamních prvků i informace uvedené v příloze 1 zákona spotřebitelském úvěru a ty pak nebyly následně uvedeny na webových stránkách.

[35] Nic na tom nemůže změnit ani ustanovení čl. I. písm. D bod 12 smlouvy, podle kterého nese společnost Netinvest výlučnou odpovědnost mimo jiné za veškeré materiály umístěné na svých webových stránkách, zejména za jejich případnou protiprávnost nebo urážlivost. Již proto, že stěžovateli byla uložena pokuta nikoli za závadný obsah umístěný na webových stránkách jiného subjektu, ale naopak za neuvedení informací, které právní předpis nařizuje.

[36] Výchozí předpoklad krajského soudu, že se nelze zprostit veřejnoprávní povinnosti poukazem na soukromoprávní ujednání, je nepochybně správný. Krajský soud však reagoval především na argumentační linii stěžovatele uvedenou v žalobě proti žalobou napadenému rozhodnutí, kde stěžovatel shledával nedostatek vlastní odpovědnosti za

správní delikt právě poukazem na smluvní ujednání s jiným subjektem. V souzené věci však bylo třeba především posoudit, zda je protiprávní stav – neuvedení požadovaných informací v reklamě na úvěr – přičitatelný stěžovateli či nikoli. Ze správního spisu i z rozsudku krajského soudu je bezpečně zřejmé, že tomu tak bylo.

[37] K námitkám o nemožnosti ovlivnit výslednou podobu reklamy na úvěr prostřednictvím webových stránek lze podpůrně připomenout, že i zákon o regulaci reklamy předpokládá u některých skutkových podstat odpovědnost za přestupek jak u zadavatele, tak i zpracovatele i šiřitele reklamy. Jde např. o porušení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o regulaci reklamy (zákaz reklamy zboží, služeb nebo jiných výkonů či hodnot, jejichž prodej, poskytování nebo šíření je v rozporu s právními předpisy), za jejichž zadání, zpracování a šíření mohou být postiženi zadavatel, zpracovatel i šiřitel. Nelze se zprostit odpovědnosti pouhým poukazem na nemožnost ovlivnit výslednou podobu reklamní nabídky úvěru. Jestliže tedy stěžovatel poskytl společnosti Netinvest reklamní prvky a jedním z takových prvků nebyly zákonem požadované informace ke konkrétnímu reklamou nabízenému úvěru, nemůže následně s úspěchem tvrdit, že bylo mimo jeho faktické možnosti zajistit, aby se požadované informace v reklamě objevily.

[38] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[39] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. června 2017

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu